

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoCsp/5/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123204835
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8123204835.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, zastúpeného: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX C., o zaplatenie 436,80 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 17Csp/50/2023-87 zo dňa 21.11.2023, takto jednohlasne

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok.
- Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol následne:

„I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznáva.“

2. V odôvodnení súd prvej inštancie konštatoval, že v predmetnej veci bolo vzhľadom na povahu účastníkov úverovej zmluvy nesporné, že vzťah medzi žalobcom a žalovanou je spotrebiteľského charakteru, kedy je založený na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podliehajúce právnej úprave obsiahnutej v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj príslušnej právnej úprave spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku a zákone č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Pri preskúvaní zmluvy o revolvingovom úvere súd prvej inštancie dospel okrem iného k záveru, že zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti ohľadom výšky úverového rámca a výšky splátok. Totižto v zmluve sa nejednoznačnou a mätúcou formou uvádza úverový rámec 5.000,- eur, aj aktuálny úverový rámec vo výške 400,- eur. Skutočnosť, ktorý údaj predstavuje schválený úverový rámec, pritom nevyplýva ani z ďalších dojednaní uvedených v zmluvách. Uvedený údaj o celkovej výške úveru, resp. o výške úverového rámca by mal byť v zmluve o spotrebiteľskom úvere vyjadrený jednoznačným spôsobom. V nadväznosti na uvedené taktiež súd prvej inštancie nepovažoval spôsob, akým je v zmluve stanovená výška mesačnej splátky za dostatočne konkrétny a v konečnom dôsledku pre spotrebiteľa zrozumiteľný. Výška splátky určená ako „min. 3 % z aktuálnej výšky úverového rámca“ znamená, že spotrebiteľ musí sám vypočítať a určiť výšku splátky. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že v zmluve absentuje určité, zrozumiteľné a jednoznačné určenie celkovej výšky úveru (poskytovaného úverového rámca) a výšky splátok, teda povinných náležitostí v zmysle § 9 ods. 2 písm. e) a písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z., o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej

ako „ZoSÚ“) a preto je potrebné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ.

Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že z dôvodu ochrany spotrebiteľa ako slabšej strany skúmal ex offo aj splnenie si povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ a k predloženiu dôkazov o splnení si tejto povinnosti vyzval žalobcu, ktorý mal možnosť sa k nej vyjadriť. Dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní splnenia si povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, keďže súdu nepredložil žiadne listiny preukazujúce skúmanie bonity spotrebiteľa, teda splnenia si povinnosti posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovanej splácať úver. Žalobca (ešte pôvodný veriteľ) síce tvrdil, že pred poskytnutím úveru overoval bonitu žalovanej s odbornou starostlivosťou, že pred poskytnutím úveru si zisťoval informácie o žalovanej a jej finančnej situácii, a to aj preverením prostredníctvom úverových registrov a Sociálnej poisťovne, avšak svoje tvrdenia o vynaložení odbornej starostlivosti hodnoverne nepreukázal (§7 ods. 16 ZoSÚ) a tak sa vzhľadom na okolnosti danej veci javí, že žalobca vychádzal iba z údajov poskytnutých žalovanou. Žalobca pritom ani neposkytol konkrétne tvrdenia a okolnosti (overené výšky príjmov, overené sumy nákladov), na základe ktorých dospel k záveru o bonite žalovanej.

Uvedené zistené skutočnosti vyhodnotil súd prvej inštancie ako hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, keďže nebolo preukázané ani nahliadnutie do príslušných registrov, ani iný výstup z interného systému vyhodnocovania bonity klienta. Následkom hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ je s poukazom na § 11 ods. 2 ZoSÚ jednak fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ako aj nemožnosť požadovať jednorazové splatenie úveru zo strany veriteľa. Zosplatenie úveru súd prvej inštancie považoval za neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka vzhľadom na rozpor so zákonom. Súd vo svetle záveru o neplatnosti zosplatenia úveru a bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru sa ďalej zaoberal tým, či je žaloba aspoň v časti dôvodná. Vzhľadom na neplatnosť zosplatenia úverov zostalo žalovanému zachované právo na splácanie úveru v splátkach. Zistil, že mesačná splátka úveru bola vo výške 12,- eur, a tak žalovaná by vyčerpanú sumu úveru uhradila v celkom 36 splátkach, z ktorých 35 splátok je vo výške 12,- eur mesačne a 36. splátka je v zostávajúcej čiastke úveru 8,19 eura. Keďže prvá splátka bola splatná 10.06.2020 a ostatné splátky sú splatné vždy k 10. dňu v mesiaci, konečná splatnosť úveru by nastala dňa 10.06.2023 (deň splatnosti poslednej splátky úveru). Vzhľadom na skutočnosť, že k postúpeniu pohľadávky došlo dňa 21.06.2023, súd prvej inštancie konštatoval, že predmetné postúpenie pohľadávky je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatné z dôvodu, že neboli naplnené podmienky podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a súčasne § 17 ods. 1 ZoSÚ, keďže žalovaná ku dňu postúpenia pohľadávky banky žalobcovi nebola s úhradou celého postupovaného úveru v omeškaní napriek písomnej výzve po dobu dlhšiu ako 90 dní.

3. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) na základe pomeru úspechu v konaní tak, že hoci žalovanej by vzhľadom na plný úspech v konaní prináležala náhrada trov konania voči žalobcovi, ktorý bol v konaní neúspešný, žalovanej náhradu trov konania nepriznal s ohľadom na zásadu hospodárnosti a procesnej ekonomie konania, nakoľko zo spisu nevyplýva, že by žalovanej vznikli nejaké účelné trovy konania.

4. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Namietal právne posúdenie a podriadenie Zmluvy o spotrebiteľskom úvere – Zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty č. XXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 13.04.2020 pod ustanovenia ZoSÚ. Citoval ust. § ustanovenia § 563 OZ, podľa ktorého ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Podľa žalobcu nakoľko v čase uzavretia Zmluvy nie je zrejmé, aké výbery a prevody bude dlžník vykonávať, nie je možné ani určiť napr. konkrétnu výšku mesačnej splátky, resp. nie je možné určiť ani iné náležitosti tohto úveru, ktoré zákon vyžaduje pri iných druhoch spotrebiteľských úverov – avšak rovnako je v podstate nemožné určiť bonitu, keďže neexistuje rigidná výška splátky. Práve s ohľadom na danú skutočnosť má žalobca za to, že zákonodarca predmetný úver vylúčil spod úpravy ZoSÚ, tzn. nemožno naň aplikovať ustanovenia daného zákona. Ak by sa aj predmetné ustanovenia ZoSÚ v časti skúmania bonity mali vzťahovať na predmetný úverový vzťah (čo je podľa názoru žalobcu nesprávny výklad), poukázal na skutočnosť, že žalobcom prezentované skúmanie bonity nebolo zo strany žalovanej namietané. Žalobca v tomto zmysle plne odkázal na svoje vyjadrenie v konaní a osobitne prizvukuje, že v zmysle Opatrenia Národnej banky Slovenska č. 1/2014 zo 7. októbra 2014, čl. III ods. 2 sa kreditná karta nepovažuje za retailový úver, v prípade ktorého je potrebné skúmať ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať poskytnutý úver, v konečnom dôsledku teda veriteľ nebol povinný skúmať bonitu žalovaného. Žalobca poukázal na

skutočnosť, že posudzovaný druh spotrebiteľského úveru je špecifickým produktom, na základe ktorého žalovaná čerpala peňažné prostriedky. Vzhľadom na skutočnosť, že Zmluva neobsahovala dojednanie o termíne konečnej splatnosti, je potrebné uzavrieť, že Zmluva bola uzatvorená na dobu neurčitú. Z uvedeného vyplýva, že termín konečnej splatnosti čerpania úveru z karty v zmysle vyššie uvedeného nebol jednoznačne určený, na základe čoho si postupca sám stanovil čas povinnosti pre vyplatenie dlhu žalovanou, a to zaslaním Oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 26.02.2021, ktorou vyzval žalovanú na splnenie dlhu v zmysle ust. § 563 OZ. Banka má oprávnenie vyhlásiť splatnosť pohľadávky – vypovedať zmluvu, t.j. sú splnené podmienky pre platné postúpenie pohľadávky podľa § 17 ods. 1 a nasl. ZoSÚ (nepostupoval sa tzv. „živý úver“). Žalovaná sa k podanej žalobe počas celého konania nevyjadřila (absolútna pasivita), pričom súd vyzval žalobcu na doloženie skúmania bonity. Záver súdu je však nesprávny a minimálne aj predčasný v tom zmysle, že aj pre prípad bezúročnosti je žaloba v rozsahu 418,78 eura dôvodná. Žalobca v tejto súvislosti poukázal aj na to, že súd sa dostatočne nezaoberal výkladom a aplikáciou ust. § 17 ods. 1 ZoSÚ - za zohľadnenia platnosti právneho úkonu (postúpenia pohľadávky), ktorý by mal byť v súkromnoprávných vzťahoch preferovaný.

Vo vzťahu k splneniu povinnosti podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a súčasne § 17 ods. 1 ZoSÚ žalobca uviedol, že v konaní predložil výzvu na zaplatenie dlžnej čiastky úveru zo dňa 01.12.2020, ku ktorej doložil podací hárok – online záznam zo Slovenskej pošty, že túto si žalovaná dňa 07.12.2020 reálne prevzala, teda nie len preukázané doručovanie do dispozičnej sféry, ale reálne doručenie. Zároveň v konaní predložil Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 26.02.2021, ktorého obsahom je okrem vyhlásenia splatnosti aj výzva na úhradu a ku ktorej doložil doručenkú (verejná listina § 205 CSP) preukazujúcu doručenie do vlastných rúk žalovanej dňa 04.03.2021. Tieto výzvy preukazujú splnenie podmienok pre platné postúpenie podľa Zákona o bankách. Je zjavné z obsahu textu predmetných výziev, že nimi postupca žiadal úhradu dlžnej sumy – v prípade zosplatňujúcej úhradu celej dlžnej sumy, s vyšpecifikovaním všetkých podstatných údajov. Keďže k postúpeniu došlo viac ako 2 roky po tej-ktorej výzve (2 roky > 90 dní), konkrétne dňa 21.6.2023, žalobca považoval splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách za nesporné a preukázané.

Na základe vyššie uvedeného žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ustanovenia § 388 CSP ho zmenil tak, že vyhovie žalobe žalobcu, resp. v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 CSP ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

6. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, nesprávnym procesným postupom a nesprávnymi skutkovými zisteniami, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v plnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

7. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

8. K námietke nesprávneho právneho posúdenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp.zn.7Cdo/7/2010).

9. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že právny predchodca žalobcu spoločnosť BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA uzatvorila so žalovanou dňa 13.04.2020 Zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty a Rámcovú zmluvu o poskytovaní platobných služieb (ďalej v texte ako „Úverová zmluva“), na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý spotrebiteľský revolvingový úver vo forme úverového rámca do výšky 5.000 a aktuálnej výšky úverového rámca 400 eur na financovanie kúpy spotrebného tovaru u predajcu uvedeného v Úverovej zmluve, pričom žalovaná sa zaviazala vrátiť úver spolu s dohodnutými úrokmi vo výške 27 % a poplatkami formou dohodnutých mesačných splátok vo výške min. 3 % z aktuálnej výšky úverového rámca.

10. Z dokazovania taktiež vyplýva, že Listom zo dňa 26.02.2021, doručeným žalovanej dňa 04.03.2021, pôvodný veriteľ oznámil žalovanej vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 24.02.2021 a vyzval žalovanú na úhradu dlhu vo výške 486,80 eura.

11. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že vzhľadom na povahu účastníkov Úverovej zmluvy predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže pôvodný veriteľ ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovanou, ktorá je fyzickou osobou - nepodnikateľom. Na predmetnú zmluvu je preto potrebné aplikovať príslušné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách upravené v Občianskom zákonníku, zároveň je potrebné prednostne aplikovať špeciálne spotrebiteľské právo, predovšetkým zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a to v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, ďalej zákon o ochrane spotrebiteľa a v neupravených otázkach Občiansky zákonník.

12. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom žalobcu, že v danom prípade nebolo dojednané plnenie v splátkach, ale dohodnutá štandardná splátka mala mať povahu opakujúceho sa plnenia v existujúcom záväzkovom vzťahu. Podľa odvolacieho súdu skutočnosť, že spotrebiteľská zmluva má povahu revolvingového úveru, ktorá bola uzavretá na dobu neurčitú, nič nemení na povahe a obsahu dohodnutého záväzku medzi predchodcom žalobcu a žalovanou splácať poskytnutý úver (na základe úverového rámca do výšky 5.000,- eur, resp. aktuálnej výšky úverového rámca 400,- eur) dohodnutými splátkami, ktorých výška bola dohodnutá sumou splátky vo výške 3 % z aktuálnej výšky úverového rámca.

13. Podľa odvolacieho súdu sa v danom prípade pri dohode o splátkach poskytnutého úveru nejedná, a to aj v prípade revolvingového úveru, o opakujúce sa plnenie, ale sa jedná o dohodu o splácaní dlhu vo forme splátok. Odvolací súd zdôrazňuje, že v danom prípade je povinnosť úhrady splátok viazaná na existenciu dlhu, t.j. povinnosť žalovanej uhrádzať dlh dohodnutými splátkami vychádza zo základného predpokladu existencie dlhu. Odvolací súd sa nemôže stotožniť s tvrdením žalobcu, že v danom prípade sa jedná o opakujúce sa plnenie v právnom vzťahu dohodnutom na dobu neurčitú. Ako uviedol žalobca, pri opakujúcom sa plnení celková výška dlhu nie je vopred stanovená. Pri opakujúcom sa plnení zanikajú jednotlivé záväzky zodpovedajúce individuálnemu a opakujúcemu sa plneniu, ktoré však nemá charakter splátky celkového dlhu (Števček, Dulak, Bajánková, Fečík, Sedlačko, Tomašovič a kol.: Občiansky zákonník II, Veľké komentáre, C. H. Beck 2015, str. 1986). Pri opakujúcom sa plnení ide predovšetkým o plnenie z titulu nájomného, dôchodku, vyživovacej povinnosti a pod. V danom prípade si strany zmluvy dojednali poskytnutie revolvingového úveru, ktorý mal byť po čerpaní plnený v mesačných splátkach vo výške 3 % z aktuálnej výšky úverového rámca. Podľa odvolacieho súdu je nepochybné, že v každom momente trvania záväzku medzi stranami bolo možné presne určiť dlh žalovanej, ktorá čerpala revolvingový úver, teda predmet plnenia - dlh žalovanej bol čo do množstva určiteľný a nebol vymedzený dobou, po ktorú mala žalovaná splátky platiť, ale práve a len výškou vyčerpaného revolvingového úveru. Tento dlh žalovanej sa postupne znižoval plnením jednotlivých splátok úveru /ak nedošlo k opätovnému čerpaniu revolvingového úveru/ a splnením čerpaného revolvingového úveru jeho splátkami došlo k zániku povinnosti žalovanej ako dlžníka plniť /bez ohľadu na to, že zmluva bola dojednaná na dobu neurčitú/ a k „obnoveniu“, resp. k opätovnému vzniku tohto záväzku musela pristúpiť ďalšia právna skutočnosť - opätovné čerpanie prostriedkov revolvingového úveru. Podľa odvolacieho súdu je z takejto charakteristiky predmetného záväzku nepochybné, že sa jednalo o plnenie dlhu v splátkach a nie o opakujúce sa plnenie. Preto aj na predčasné zosplatnenie celého dlhu bolo nutné zo strany žalobcu ako veriteľa postupovať podľa § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Právne posúdenie veci v zmysle uvedených zákonných ustanovení súdom prvej inštancie tak bolo správne (napr. porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 5CoCsp/14/2023 zo dňa 24.1.2024).

14. Odvolací súd sa stotožňuje s prijatým záverom súdu prvej inštancie, že pokiaľ je výška spotrebiteľského úveru uvedená v Úverovej zmluve dvoma rôznymi sumami - ako výška úverového rámca 5.000,- eur a aktuálna výška úverového rámca 400,- eur, je tento zákonom obligatórne vyžadovaný údaj nejasný a mätúci, pretože ani zo žiadneho ustanovenia zmluvy nevyplýva, ktorá z týchto súm je dohodnutou výškou poskytnutého úveru, prípadne za akých okolností sa uplatní jedna alebo druhá výška úverového rámca. Správna bola výhrada súdu prvej inštancie, že pokiaľ dodávateľ naformuloval zmluvu tak, že v nej uviedol dve rôzne výšky úveru, musia byť v nej jasne stanovené podmienky upravujúce čerpanie úveru a uvedenie, kedy je spotrebiteľ oprávnený čerpať ten-ktorý úverový rámec. K stanoveniu týchto podmienok nedošlo. Už len tento jeden jediný údaj, jeho absencia, by spôsobovala bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru v zmysle ust. ZoSÚ.

15. Bonita vyjadruje hodnotu a dôveryhodnosť ekonomického subjektu (napr. firmy, jednotlivca, ale i obce alebo štátu) na finančnom trhu. Súvisí s hospodárením daného subjektu a vyjadruje tak jeho solventnosť, kredibilitu, schopnosť zhodnotiť vkladany kapitál resp. naplniť svoje záväzky. V širšom pohľade súvisí i s dobrou povest'ou. Napriek tomu, že často býva stotožňovaná s ratingom, ktorý predstavuje schopnosť splácať svoje dlhy, má bonita širší rozsah a rating je len jednou z jej zložiek.

16. Bonita subjektu je najčastejšie posudzovaná bankami pred poskytnutím úveru, alebo inými subjektmi pred majetkovým vstupom do firmy, investovaním, alebo nadviazaním obchodného partnerstva. Všeobecne má hodnotenie bonity významný vplyv vo veriteľsko-dlžníckych vzťahoch. Ak banka vyhodnotí klienta ako úveruschopného, vyjadruje tak svoju dôveru v jeho schopnosť plniť svoje záväzky. Čím je bonita firmy lepšia, tým vyzerá pre prípadných veriteľov menej rizikovo, a tým lacnejšie zdroje financovania môže byť schopná získať. Hodnotenie bonity určitého bankového klienta je výsledkom úverovej analýzy, ktorá je súčasťou úverového procesu. Po fáze žiadosti o úver nasleduje fáza skúšky úverovej spôsobilosti žiadateľa (analýza úverovej schopnosti), v rámci ktorej sa analyzujú tri hlavné oblasti: právne pomery žiadateľa, osobná dôveryhodnosť žiadateľa a jeho hospodárska a finančná situácia. U individuálnych žiadateľov banka posudzuje osobné údaje ako vek, pohlavie, vzdelanie, profesiu, rodinný stav a tiež trvalé príjmy a pravidelné výdaje žiadateľa, či celej domácnosti. Banka skúma tiež žiadateľovu úverovú históriu a platobnú morálku. Jedným zo zdrojov (nie jediným) týchto informácií je Spoločný register bankových informácií (SRBI), ktorý zhromažďuje informácie o úveroch a dlžníkoch z podnikateľskej sféry od všetkých slovenských bánk a pobočiek zahraničných bánk pôsobiacich na Slovensku.

17. Je nevyhnutné dať do pozornosti, že vo veci C-303/20 Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto: Článok 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že preskúmanie účinnej, primeranej a odrádzajúcej povahy sankcií ustanovených v tomto článku za porušenie najmä povinnosti posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa uloženej v článku 8 tejto smernice sa musí vykonať tak, že sa v súlade s článkom 288 tretím odsekom ZFEÚ zohľadní nielen ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré bolo prijaté osobitne na účely prebratia uvedenej smernice, ale takisto všetky iné ustanovenia tohto práva, pričom sa musia vykladať v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a ciele tejto smernice tak, aby uvedené sankcie splnili požiadavky stanovené v článku 23 tejto smernice.

18. Zákon o spotrebiteľských úveroch kladie veriteľovi povinnosť postupovať s odbornou starostlivosťou, ide teda o povinnosť posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Veriteľ musí pritom posudzovať celkovú sociálno-ekonomickú situáciu spotrebiteľa, teda nielen jeho príjmy, ale aj výdavky. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti od frekvencie splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/ domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak aj stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi posúdiť schopnosti spotrebiteľa splácať úver nie

je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené nároky, ktoré na dodávateľa kladie úijné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, bolo zo strany súdu prvej inštancie plne opodstatnené a správne vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy o spotrebiteľskom úvere boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. OZ, ZoSÚ a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovanej náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ.

20. Súd prvej inštancie vyzval žalobcu výzvou zo dňa 23.5.2023 (č.l. 41), aby preukázal splnenie si povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ. Na uvedenú výzvu odpovedal žalobca len tvrdeniami o vykonanej lustrácii žalovanej v úverových registroch bez predloženia akéhokoľvek dôkazu o tom. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná síce uviedla v rámci kontraktačného procesu určité údaje o svojej bonite (príjem, ostatné príjmy, počet vyživovaných detí, nájomné, ostatné záväzky), žalobca však nepreukázal, že si tieto údaje overil, čo tak potvrdzuje záver súdu prvej inštancie, že právny predchodca žalobcu vychádzal len z údajov poskytnutých žalovanou.

21. Zmyslom ustanovenia § 7 ods. 1 a nasl. odsekov je predovšetkým povinnosť veriteľa pri uzatváraní spotrebiteľských úverov konať s náležitou starostlivosťou, a najmä tak, aby o schopnosti spotrebiteľa splácať predmetný úver zistil rozhodujúce skutočnosti natoľko, aby posúdil, či zmluvný vzťah so spotrebiteľom v konečnej fáze uzavrie alebo nie. V tomto smere nie je postačujúcim len samotné skúmanie týchto skutočností, bez preukázania spôsobov akými boli tieto skutočnosti skúmané. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že z predložených listinných dôkazov a ani Úverovej zmluvy nie je možné určiť, akým spôsobom bola bonita žalovanej žalobcom v predmetnom konaní skúmaná.

22. Za tohto stavu sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posudzovať bonitu spotrebiteľa. Za daného stavu aj odvolací súd konštatuje, že záver súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a neplatnosti predčasného zosplatnenia, je správny.

23. Postup súdu prvej inštancie pri skúmaní bonity je v súlade s ustanovením § 295 CSP, podľa ktorého súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz a zásadami, na ktorých spočíva konanie s tzv. slabšou stranou. Súd je totiž vždy povinný ex offo poskytnúť ochranu spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane, a to aj v prípade, že sa spotrebiteľ svojich práv v konaní nedovoľáva. K posudzovaniu bonity odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C - 679/18, podľa ktorého Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

24. V danom prípade zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 21.06.2023 (č.l. 53 spisu) právny predchodca žalobcu BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, a.s. postúpil na žalobcu pohľadávku uplatňovanú v tomto konaní. Postúpenie pohľadávky vo všeobecnosti upravuje Občiansky zákonník v ust. § 524 a nasl. Postúpenie pohľadávky bolo oznámené žalovanej listom zo dňa 11.7.2023.

25. Zásadnou otázkou, ktorou sa správne zaoberal súd prvej inštancie v predmetnom konaní, je otázka, či boli splnené zákonné podmienky na postúpenie tzv. bankovej pohľadávky. Zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách totiž nad rámec pravidiel cesie v Občianskom zákonníku sprísňuje pravidlá pri postupovaní pohľadávok z bánk na iné subjekty.

26. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie.

27. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/162/2020 zo dňa 27.10.2021, uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR č. 2/2022 pod R 6 v sporoch s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitimitáciu z úradnej povinnosti. Dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa 92 ods. 8 vety prvej ZoB pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa.

28. V konaní pred súdom prvej inštancie žalobca nepreukázal naplnenie prvého predpokladu možnosti postúpenia pohľadávky tak, ako to vyžaduje § 92 ods. 8 ZoB, a to splatnosť úveru pred postúpením pohľadávky, v dôsledku porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru právnym predchodcom ku dňu 24.2.2021 je neplatné podľa ust. § 11 ods. 2 práva veta ZoSÚ. Následne súd prvej inštancie síce zistil prepočítaním výšky, počtu a splatnosti dohodnutých splátok revolvingového úveru, že konečná splatnosť úveru by nastala pred postúpením pohľadávky, a to ku dňu 10.6.2023. Keďže však k postúpeniu pohľadávky došlo len v krátkom čase po konečnej splatnosti dlhu, t.j. dňu 21.6.2023, súd prvej inštancie dospel k správne záveru, že žalovaná nebola nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní podľa § 92 ods. 8 ZoB. Medzi splatnosťou pohľadávky a samotným postúpením pohľadávky ubehla doba len 11 dní.

29. Odvolací súd dodáva, že súd prvej inštancie sa vzhľadom na nesplnenie podmienky doby omeškania trvajúcej viac ako 90 dní, nezaoberal už splnením podmienky písomnej výzvy podľa § 92 ods. 8 ZoB. Z uvedeného dôvodu sa už odvolací súd nezaoberal odvolacími námietkami žalobcu týkajúcimi sa splnenia tejto zákonnej náležitosti podľa § 92 ods. 8 ZoB.

30. V dôsledku nesplnenia zákonných podmienok podľa § 92 ods. 8 ZoB žalobca nemohol platne nadobudnúť pohľadávku, ktorá je predmetom konania a preto bez platného postúpenia záväzku nie je na strane žalobcu dostatok aktívnej vecnej legitímácie. Súd prvej inštancie preto správne žalobu žalobcu zamietol.

31. Je potrebné uviesť, že požiadavka na riadne, úplné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje zásadu spravodlivého procesu, vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany aj taký, ktorý nie je pre rozhodnutie významný, bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď. Špecifická odpoveď sa vyžaduje na taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúcim (Ruiz Torija c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-A; Hiro Balanic./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-B).

32. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

33. V danom prípade súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, opísal priebeh konania, výsledky vykonaného dokazovania, vysvetlil, čoho sa žalobca domáhal a čím žalobca argumentoval v konaní pred súdom prvej inštancie. Žalovaná sa nevyjadrila v konaní. Súd v odôvodnení svojho rozsudku citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery náležite vysvetlil spôsobom, z ktorého je zrejmé, akými úvahami sa riadil. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odvolací súd považuje rozsudok súdu

prvej inštancie za vecne správny a preskúmateľný. Súd prvej inštancie dostatočne vysvetlil, z akých dôvodov zamietol žalobu o zaplatenie peňažnej sumy zo spotrebiteľskej zmluvy pre nedostatok aktívnej legitímácie z dôvodu neplatnosti postúpenia bankovej pohľadávky v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB.

34. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP.

35. Judikatúra súdov, vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porovnaj rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.05.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997 - III.). Odvolací súd preto so zreteľom na vyššie uvedené nepovažoval za potrebné zaoberať sa aj inými odvolacími námietkami.

36. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

37. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaná bola úspešná, no v priebehu odvolacieho konania jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

38. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).